

A. Wstęp

W związku z otwarciem z dniem 1 maja 2011 roku niemieckiego rynku pracy m.in. dla obywateli Polski, chcielibyśmy zaprosić Państwa do lektury niniejszego informatora, którego zadaniem jest przedstawienie niemieckiego prawa pracy osobom zainteresowanym zatrudnieniem w Niemczech.

Z uwagi na zróżnicowane regulacje w zakresie prawa pracy w poszczególnych krajach staraliśmy się przybliżyć czytelnikom zapisy obowiązujące w Niemczech. Wiedza na temat praw i obowiązków pracownika jest bardzo istotna z punktu widzenia obrony swoich interesów w relacjach z pracodawcą.

I. Niemiecki rynek pracy

1. Poszukiwani pracownicy

Obecnie w Niemczech brakuje przede wszystkim wysoko wykwalifikowanych pracowników, głównie informatyków i inżynierów. Problemów ze znalezieniem zatrudnienia nie powinni mieć również pracownicy branży medycznej, lekarze, dentyści, pielęgniarki, czy też wyspecjalizowana kadra zarządzająca szpitalami. Do poszukiwanych pracowników należą również osoby do opieki nad osobami starszych i chorymi. W większości wypadków wymogiem niezbędnym jest dobra znajomość języka niemieckiego. Na zatrudnienie mogą liczyć:

- informatycy (sektor IT i branże pokrewne),
- inżynierowie (branża produkcyjno-transportowa),
- osoby do opieki nad dziećmi, osobami starszymi i chorymi (branża opiekuńcza i sanitarna),
- lekarze, dentyści, pielęgniarki, kadra zarządzająca szpitalami (branża medyczna),
- pracownicy branży usługowej, gastronomii, rolnictwa, metalurgii i handlu, rzemieślnicy, konserwatorzy zabytków, mechanicy samochodowi, budowlańcy,
- pracownicy użyczeni (niem. Leiharbeitnehmer).

2. Bezrobocie

Bezrobocie w Niemczech systematycznie spada. Aktualnie osiągnęło poziom najniższy od lat 90-tych i utrzymuje się na poziomie około 7%. W chwili obecnej liczba bezrobotnych w Niemczech wynosi 2,7 mln. Jeżeli obecna tendencja się utrzyma

i nie dojdzie do kolejnego kryzysu gospodarczego, liczba ta może spaść w 2012 roku nawet poniżej 2 mln.

3. Średnie wynagrodzenie

Średnie wynagrodzenie w Niemczech jest znacznie wyższe niż w Polsce, należy jednak pamiętać, że wyższe są także koszty utrzymania. Przeciętne wynagrodzenie uzależnione jest od branży, stanowiska, wykształcenia i doświadczenia pracownika.

Należy zwrócić uwagę, iż wynagrodzenie może różnić się w zależności od tego, czy pracujemy w krajach związkowych, tzw. landach, położonych na terenie byłych Niemiec Zachodnich, czy też na terenie byłych Niemiec Wschodnich. W landach wschodnich zarobki mogą być znacznie niższe.

Średnie wynagrodzenie dla niektórych zawodów:

Pielęgniarka	2.150 €
Opiekun osoby starszej	1.700 €
Lekarz	4.560 €
Dentysta	3.500 €
Opiekunka do dziecka	1.400 €
Sekretarka	2.150 €
Informatyk	3.820 €
Programista	3.430 €
Inżynier	3.750 €
Kucharz	1.650 €
Kelner	1.200 €
Mechanik samochodowy	1.930 €
Budowlaniec	2.250 €
Kierowca	1.670 €
Handlowiec	1.750 €

(źródło: www.gehaltsvergleich.com)

4. Wynagrodzenie minimalne

W Niemczech brak jest regulacji ustawowej dotyczącej płacy minimalnej dla wszystkich pracowników. Obowiązują natomiast stawki minimalne dla niektórych zawodów lub branży.¹ W wielu dziedzinach brak jednak w ogóle ustaleń dotyczących

---

¹ Chodzi tutaj m.in. o umowy taryfowe, które mogą również znaleźć zastosowanie na mocy niemieckiej ustawy o delegowaniu pracowników (Arbeitnehmer-Entsendegesetz) również wobec pracowników oddelegowanych.

wynagrodzenia minimalnego. System ten nie jest zbyt przejrzysty w porównaniu z innymi krajami UE, gdzie przeważnie obowiązuje powszechna płaca minimalna.

Stawki minimalne dla niektórych branż:

Branża/zawód	Niemcy Zachodnie	Niemcy Wschodnie
Budownictwo/pracownik wykwalifikowany	od 01.01.2012 r.	
	13,40 €	10,00 €
	od 01.01.2013 r.	
	13,70 €	10,25 €
pracownik niewykwalifikowany	od 01.01.2012 r.	
	11,05 €	10,00 €
		od 01.01.2013:
10,25 €		
Elektryk	od 01.01.2012 r.	
	9,80 €	8,65 €
	od 01.01.2013 r.	
	9,90 €	8,85 €
Dekarz	od 01.01.2011 r.	
	10,80 €	10,80 €
Malarz/lakiernik wykwalifikowany	od 01.07.2011 r.	
	11,75 €	9,75 €
Malarz/lakiernik niewykwalifikowany	od 01.07.2011 r.	
	9,75 €	9,75 €
Sprzątanie budynków	od 01.01.2011 r.	
	8,55 €	7,00 €
Mycie fasad/okien	od 01.01.2011 r.	
	11,33 €	8,88 €
Górnictwo/pracownik wykwalifikowany	od 01.11.2011 r.	
	12,81 €	12,81 €
Górnictwo/rębacz	od 01.11.2011 r.	
	11,53 €	11,53 €
Usuwanie odpadów, sprzątanie ulic	od 01.11.2011 r.	
	8,33 €	8,33 €
Usługi pralnicze	od 01.04.2011 r.	
	7,80 €	6,75 €
	od 01.04.2012 r.	
	8,00 €	7,00 €
Opieka nad osobami starszymi/chorymi	od 01.01.2012 r.	
	8,75 €	7,75 €
	od 01.07.2013 r.	
	9,00 €	8,00 €

(źródło: www.bmas.de oraz www.destatis.de)

5. Polskie agencje pracy

Poprzez agencje pracy w Polsce z pewnością łatwiej znajdziemy zatrudnienie niż na własną rękę. Posiadają one bowiem kontakty na terenie Niemiec i zajmują się nie tylko rekrutowaniem pracowników, ale także i organizacją ich przejazdu, oferują często wsparcie koordynatora oraz szkolenia językowe i merytoryczne. Należy jednak sprawdzić, czy agencja pracy tymczasowej, do której zwracamy się o pomoc, posiada odpowiednie zezwolenia władz niemieckich.